

యూనిట్ IV : ఆధునిక వచన కవిత్వం (డా. యోగి)

ప్రశ్న: పాపినేని శివశంకర్ రచించిన “పెంపకం” కవితను విశ్లేషించండి.

జవాబు: ‘పెంపకం’ అనే ఈ గేయం సంప్రదాయ తల్లిదండ్రుల బోధనలను తిరగరాస్తూ, జీవన విలువలను మృదువుగా, గాఢంగా ఆవిష్కరిస్తుంది. ఇది ఆజ్ఞలలో కూడిన ఉపదేశం కాదు; అనుభవాల ద్వారా, అనురాగం ద్వారా మనిషిని మనిషిగా తీర్చిదిద్దే తత్వం. కవి తన పెంపకాన్ని “పెద్దగా నేర్పింది లేదు” అని చెప్పినా, ఆ ‘లేదన్న’ మాటల్లోనే లోతైన జీవన తాత్వికత నిండి ఉంది.

దయ – పెంపకానికి మూలసూత్రం

కవి పలక మీద రాసిన మొదటి పాఠం ‘దయ’. అక్షరాల కంటే ముందు విలువను నేర్పిన ఈ దృక్పథం విద్య యొక్క అసలైన లక్ష్యాన్ని గుర్తు చేస్తుంది. జ్ఞానం కన్నా ముందుగా మానవత్వం రావాలని, చదువు మనిషిని మరింత సున్నితంగా చేయాలనే భావన ఈ పంక్తుల్లో ప్రతిధ్వనిస్తుంది. దయ అనే రెండక్షరాలు సమాజంలో, ప్రకృతిలో, సహజీవనంలో అనుసంధానమైన మౌలిక సూత్రంగా నిలుస్తాయి.

జీవిత మార్గం – కఠినతలో కూడిన స్వేచ్ఛ

ముళ్లూ రాళ్లూ ఉన్న దారిని చూపించడం అంటే జీవితంలో కష్టాలు తప్పవని చెప్పడమే. అయితే వాటిని తప్పించుకోవాలని కాదు, నిబ్బరంగా నడవాలని కవి నేర్పుతాడు. అవసరమైనప్పుడు కొత్త దారులు కనుక్కోవాలని చెప్పడం వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ, స్వీయ నిర్ణయ సామర్థ్యానికి ప్రతీక. అమ్మ ఆకాంక్షలుగానీ, నాన్న నమ్మకాలుగానీ భారంగా మోపకుండా, “మీరు మీలా జీవించండి” అన్న మాట ఆధునిక, ప్రజాస్వామ్య పెంపక దృక్పథాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది.

ఇవ్వడం – పెంపకంలోని నిజమైన సంపద

తాను పెద్దగా ఏమీ ఇవ్వలేదని చెప్పినా, కవి ఇచ్చిన ‘కన్నీటిబొట్టు’ అత్యంత విలువైనది. అది కరుణకు, సహానుభూతికి ప్రతీక. దాచిపెట్టేదేమీ మనది కాదని, ఇతరులకిచ్చేదే మనదవుతుందని చెప్పడం ద్వారా పంచుకోవడమే జీవన ధర్మమని వివరిస్తాడు. ప్రాణమిచ్చేవారికి హృదయం, హృదయమిచ్చేవారికి ప్రాణం ఇవ్వాలన్న బోధ పరస్పర త్యాగం, మానవీయ బంధాల గాఢతను సూచిస్తుంది.

ప్రకృతి – పెంపకంలో భాగమైన జీవన పాఠశాల

వెండివెన్నెలలో ఆడుకోవడం, చీమనైనా లొక్కకపోవడం, తూనీగల రెక్కలు విరవకపోవడం వంటి సూచనలు ప్రకృతి పట్ల గౌరవాన్ని నేర్పుతాయి. ఊహల రెక్కలలో పక్షులలో సావాసం చేస్తూ ఆకాశాలను విశాలం చేసుకోవాలన్న మాట

సృజనాత్మకతకు, స్వేచ్ఛాయుత ఆలోచనలకు దారితీస్తుంది. ఇది యాంత్రిక జీవనానికి ప్రత్యామ్నాయంగా సహజ జీవనాన్ని సూచించే దృక్పథం.

జీవితం – ఒక వికాస ప్రక్రియ

చివరగా జీవితం ఒక అద్భుత పుష్పం వికసించే ప్రక్రియ అని కవి పేర్కొంటాడు. జీవితం సిద్ధంగా లభించే వస్తువు కాదు; మన చర్యలలో, మన విలువలలో పరిమళభరితం చేసుకోవలసిన ప్రయాణం. మనుషులూ, మానులూ కూడా పుస్తకాలేనని, మనసు గడపమీద దీపం వెట్టని చదువులు మహా నేరమని చెప్పడం ద్వారా కవి జీవనానుభవమే నిజమైన విద్య అని స్పష్టం చేస్తాడు.

ముగింపు

మొత్తానికి 'పెంపకం' గేయం ఒక తండ్రి లేదా గురువు హృదయస్పర్శి మానిఫెస్టోలా నిలుస్తుంది. ఇది పిల్లలను తమ ప్రతిబింబాలుగా మార్చాలనుకునే పెంపకం కాదు; స్వతంత్ర ఆలోచనలలో, కరుణలో, ప్రకృతిలో అనుసంధానమైన సంపూర్ణ మనుషులుగా తీర్చిదిద్దే పెంపకం. ఈ గేయం నేటి సమాజానికి అవసరమైన మానవీయ విద్యా తత్వాన్ని బలంగా ప్రతిపాదిస్తుంది